

ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು

ದಿಲೀಪ.ಬಿ.ಎಸ್.¹

ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮಾಜದ ಅತಿ ಆಳವಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಜೀವಂತ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿದೆ. ಜನಪದವು ಕೇವಲ ಕಲೆ ಅಥವಾ ಮನರಂಜನೆಯ ರೂಪವಲ್ಲ; ಅದು ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಬದುಕು, ಶ್ರಮ, ನೋವು, ನಂಬಿಕೆ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಶಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ಲಿಖಿತ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಮುಂಚೆಯೇ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಕಥನಗಳು ಸಮಾಜದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ತಲೆಮಾರಿಗೆ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಈ ಮೌಖಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗೆ ದೇವತೆಗಳು, ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳು, ಹೋರಾಟಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹೊಂದಿವೆ. ಇಂತಹ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆತ್ಮವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದೇವಭಕ್ತಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವವಾಗಿರದೆ, ದೈನಂದಿನ ದುಡಿಮೆಯೊಳಗೆ ಅರ್ಥ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳು, ಬೆವರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿದ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯು ಈ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ನೀಲಗಾರ ದೇವತೆಗಳು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಆಕಾಶೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ಅವು ಜನರೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುವ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇ ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಜನಪದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಳವಳಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಈ ಪರಂಪರೆ ಮೌಖಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ. ಹಾಡು, ಕಥೆ, ಆಚರಣೆ, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಜೀವನವು ಒಟ್ಟಾಗಿ ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು ಪುರೋಹಿತರಲ್ಲ, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅನುಭವವನ್ನೇ ಪಠ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು. ಇವರ ಗಾಯನವೇ ಇತಿಹಾಸ, ಇವರ ಮಾತೇ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಇವರ ಬದುಕೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

1. ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಜಾನಪದ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಎಂಬ ಜನಪದ ಗಾಯಕನ ಅಧ್ಯಯನವು ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅವರು ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಜೀವಂತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರಂತರತೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರು ಯಾವುದೇ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ತರಬೇತಿಯ ಫಲವಲ್ಲ; ಅವರು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯೊಳಗೆ ಬೆಳೆದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಅವರ ಕಲೆಯ ಮೂಲ ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಬಾಲ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ್ದು, ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು, ನೀಲಗಾರರ ಕಥನಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಆಚರಣೆಗಳು ಅವರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಪರಿಸರವು ಅವರ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಅವರು ಕೇಳಿದ ಹಾಡುಗಳು, ಕಂಡ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಸಿದ ಶ್ರಮವು ಅವರೊಳಗೆ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದನನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವರ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕ ಕೃತಕತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ ಜೀವನದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನ ಶೈಲಿ ಜನಪದ ಸಂಗೀತದ ಮೂಲ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹಾಡುವಾಗ ಶ್ಲೋಕ ಮತ್ತು ಗಾಯಕನ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಗಾಯನ ಸಂವಾದದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಭಾಷೆಯೇ ಆಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣದ ಕಠಿಣತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಶೈಲಿ ಜನಪದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಗೀತೆಗಳ ವಿಷಯವಸ್ತು ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಆಳವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ. ಶ್ರಮವೇ ಧರ್ಮ, ಸಹನೆವೇ ಭಕ್ತಿ, ಸಮುದಾಯವೇ ದೇವಾಲಯ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರು ದುಡಿಮೆಯೊಳಗೆ ಇರುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ತತ್ವವು ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮಾಜದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ನಿಕಟವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನವನ್ನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ; ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಠ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಸಂಕಟಗಳು, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಶಯಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವರ ಗಾಯನವು ಸಮುದಾಯದ ನೆನಪಿನ ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಸಂಗೀತವು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವಹನದ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನವನ್ನು ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಭಕ್ತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು

ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಒತ್ತಡದ ನಡುವೆಯೂ ಅವರು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಜೀವಂತವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಈ ದೀರ್ಘ ಜನಪದ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನವನ್ನು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಕೇವಲ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೌಖಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳು ಸ್ಥಿರ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿರದೆ, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ ಜೀವಂತ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವೂ ಇದೇ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲೂ ಹಾಡುಗಳು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಹೊಸ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಪದ ಸಂಗೀತವು ಸ್ಥಗಿತವಾದ ಪರಂಪರೆಯಾಗದೆ, ಚಲಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯೊಳಗಿನ ಭಕ್ತಿ ಅನುಭವವು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದದ್ದಲ್ಲ; ಅದು ಸಮೂಹಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮೂಹಾತ್ಮಕ ಭಕ್ತಿ ಜನಪದ ಗಾಯನದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ 'ನಾನು' ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ; 'ನಾವು' ಎಂಬ ಸಮುದಾಯ ಭಾವನೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶವೇ ಅವರ ಗಾಯನವನ್ನು ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮಾಜದ ಆತ್ಮದ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದುಃಖವೂ ಸಮುದಾಯದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಆಶೆಯೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ.

ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ದೇವತಾತತ್ವವನ್ನು ಅವರ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಅದು ಪ್ರಭುತ್ವ ಧರ್ಮದ ದೇವತಾತತ್ವದಿಂದ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದೇವರು ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಆ ಶಕ್ತಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಲ್ಲ; ಅದು ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಹನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರು ಶ್ರಮಜೀವಿಯ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಹಿನ್ನಡೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಧ್ಯಮೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣದ ಒತ್ತಡದ ನಡುವೆಯೂ ಅವರು ಜನಪದ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ

ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಸಂವೇದನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂಶವು ಜನಪದ ಸಂಗೀತದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವನ್ನು ಉಪಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಓದಬಹುದು. ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಮತ್ತು ಅಂಚಿನ ಸಮುದಾಯಗಳ ಧ್ವನಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಗೀತೆಗಳು ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೊರಗಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಧರ್ಮದ ನಿಯಂತ್ರಿತ ರೂಪವಲ್ಲ; ಅದು ಬದುಕಿನೊಳಗೇ ಹುಟ್ಟುವ ಸಹಜ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂಶವು ಜನಪದ ಧರ್ಮವನ್ನು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನವು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸುತ್ತದೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ ಮತ್ತು ಅಸುರಕ್ಷಿತತೆಯ ನಡುವೆ, ಅವರ ಗಾಯನವು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಕಲಾ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಗಾಯನವನ್ನು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಸಮುದಾಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಸಂಕಟಗಳು ಮತ್ತು ಆಶಯಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಯಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಂಶವೇ ಅವರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಪದ ಗಾಯಕನಿಂದ ವಿಭಿನ್ನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಗಾಯನವು ಸಮುದಾಯದ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜನಪದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರಂತಹ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಮೌಖಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವರ ಗಾಯನವು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕವಲ್ಲ, ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಜ್ಞಾನವು ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ.

ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಅನುಸರಿಸುವವರಲ್ಲ; ಅವರು ಅದನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲೂ ಪರಂಪರೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನವು ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನವನ್ನು ಕೇವಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಲೆ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಂದಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಇತಿಹಾಸಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ರೂಪಾಂತರಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಂಗೀತದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಇತಿಹಾಸಾತ್ಮಕ ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಸ್ಥಿರವಾದ ಅಥವಾ ಏಕಮುಖವಾದ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಪರಂಪರೆ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ. ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಆಚರಣೆಗಳು, ಗೀತೆಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ರೂಪಾಂತರಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು—ಶ್ರಮದ ಗೌರವ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆ—ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಈ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇತಿಹಾಸದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಭುತ್ವ ಧರ್ಮದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಸಂವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಜೀವಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಉಳಿಸಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂವಾದದ ಗುರುತುಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರು ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜೊತೆಗೆ, ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಹ ತಮ್ಮ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಶ್ರಮದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಶ್ರಮದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮವು ದುಡಿಮೆಗೆ ಅರ್ಥ ನೀಡುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಗಾಯನವು ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ದುಡಿಮೆಯ ಕಠಿಣತೆಯನ್ನು ಸಹನೀಯವಾಗಿಸುವ ಭಕ್ತಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಅವರ ಗೀತೆಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಜನಪದ ಗಾಯಕನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ಕೇವಲ ಕಲಾವಿದನಲ್ಲ; ಅವನು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನವು ಅವರ ಗಾಯನದಿಂದಲೇ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಅವರು ಸಮುದಾಯದೊಳಗೆ ಗೌರವವನ್ನು

ಪಡೆದಿದ್ದು, ಅವರ ಮಾತು ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಜನಪದ ಗಾಯಕನ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ಗಾಯನವು ಸಮುದಾಯದ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಹಲವು ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಗರೀಕರಣ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆ ಹಿನ್ನಡೆಗೊಳ್ಳುವ ಅಪಾಯ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಯುವಜನತೆ ಆಧುನಿಕ ಮನರಂಜನೆಯತ್ತ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭೀತಿ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರಂತಹ ಕಲಾವಿದರು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗಾಯನವು ಪರಂಪರೆಯ ಜೀವಂತತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಅದು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ, ಜನಪದ ಶೈಲಿಯ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಭಾವ ಕಡಿಮೆ; ಸಮುದಾಯದ ಅನುಭವ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಅಂಶವು ಜನಪದ ಸಂಗೀತದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಅಧ್ಯಯನ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗಿಂತ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಲಾವಿದರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಳಗಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜೀವನವು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೌಖಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ಸ್ಮೃತಿ ಮತ್ತು ನೆನಪಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಸಮುದಾಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಜನರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಸಂಗೀತವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲವನ್ನು ದಾಟುವ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನವು ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಭೂತಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅದನ್ನು

ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಂದಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನದ ಭಾಷಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಅರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಪರಂಪರೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಸಂಗೀತವು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಮುಂದಿನ ಚರ್ಚೆಯ ಭಾಗವಾಗಲಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನದ ಭಾಷಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ದೈನಂದಿನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಅನುಭವಗಳು, ದುಃಖ-ಸಂತೋಷಗಳು ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಭಾಷೆ ಯಾವುದೇ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಅತಿರೇಕವಿಲ್ಲದೆ, ನೇರವಾಗಿ ಶ್ರೋತೃನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದು, ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಭಕ್ತಿಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಸಂಕೀತಗಳು ಮತ್ತು ರೂಪಕಗಳು ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ, ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣು, ನೀರು, ಬೆವರು, ಗಾಳಿ, ಹಸು, ಹಕ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಕೀತಗಳು ಕೇವಲ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ; ಅವು ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಬದುಕಿನ ನೈಜತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಕೀತಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೋತೃನಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಭಕ್ತಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಪರಂಪರಾಗತ ದೇವಾಲಯ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಎನ್ನುವುದು ದುಡಿಮೆ, ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ. ದೇವರು ಶ್ರಮದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟವನು ಅಲ್ಲ; ಶ್ರಮವೇ ದೇವರ ಆರಾಧನೆಯ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಗಾಯನದ ಪ್ರದರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಅಂಶವೂ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಕೇವಲ ಶಬ್ದಾತ್ಮಕ ಅನುಭವವಲ್ಲ; ಅದು ದೇಹಭಾಷೆ, ಮುಖಭಾವ, ನಾದ ಮತ್ತು ಲಯಗಳ ಸಮನ್ವಯವಾಗಿದೆ. ಅವರ

ಗಾಯನದ ವೇಳೆ ಉಂಟಾಗುವ ದೈಹಿಕ ಚಲನೆಗಳು ಮತ್ತು ಧ್ವನಿಯ ಏರಿಳಿತಗಳು ಹಾಡಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಾಢಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನಾತ್ಮಕ ಅಂಶವು ಜನಪದ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಬರಹದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಜೀವಂತ ಅನುಭವವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವಾದದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ, ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಸಮುದಾಯದೊಳಗಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರುತ್ಪಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವರ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಗೌರವ, ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯ ಆಶಯಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವು ಕೇವಲ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ; ಅವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೋಧನೆಯ ರೂಪಗಳಾಗಿವೆ. ಜನಪದ ಗಾಯಕನು ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕನಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಜನಪದ ಗಾಯಕನ ಮತ್ತು ಶ್ರೋತೃನ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಏಕಮುಖ ಸಂವಹನವಲ್ಲ. ಶ್ರೋತೃರು ಹಾಡಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಾಡಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಥವಾ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಜನಪದ ಸಂಗೀತದ ಜೀವಾಳವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಲಾವಿದ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಳೆದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ, ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ವೇದಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜನಪದ ಗಾಯನವನ್ನು ಹೊಸ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸಹ ತಂದಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರಂತಹ ಕಲಾವಿದರು ಈ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಪರಂಪರೆಯ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನವು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯಂತಹ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಹೇಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಈ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಯುವಜನತೆಗೆ ಪರಂಪರೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಜನಪದ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೇವಲ ಭೂತಕಾಲದ ಅಧ್ಯಯನವಲ್ಲ. ಅದು ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನವು ನೀಲಗಾರ

ಪರಂಪರೆಯ ಭಕ್ತಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಶ್ರಮ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮುಂದುವರಿದ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ, ಲೇಖನದ ಅಂತಿಮ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮರುಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕೊಡುಗೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ, ಅದು ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪರಂಪರಗತ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಕಲಾತ್ಮಕ ಆಚರಣೆಯಾಗಿ ನೋಡದೆ, ಅದನ್ನು ಶ್ರಮಾಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನವು ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕಲೆ ಶ್ರಮ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಕ್ರಮೇಣ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಭಕ್ತಿ ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮುದಾಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಸಾಧನವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಗಾಯಕನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪರಂಪರೆಯ ವಾಹಕನಲ್ಲ; ಅವನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಕ್ರಿಯ ಏಜೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಅಂಶವೂ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ಶಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅಂಚಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಡಗಿವೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗಾಯನವು ಈ ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸದಿದ್ದರೂ, ಶ್ರಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತಿರೋಧ ಮೃದುವಾದರೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕತೆ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಗೀತೆಗಳು ಮೂಲತಃ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ

ಭಾಗವಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಅವುಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, ಲಿಖಿತ ರೂಪ ಮೌಖಿಕ ಅನುಭವದ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂತರವೇ ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಜನಪದ ಕಲಾವಿದನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳು, ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಭಕ್ತಿಪರ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಅವರ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ ಪರಸ್ಪರ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಕಲಾವಿದನು ಪರಂಪರೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯ ನಿರ್ಮಾತನಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಭವಿಷ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ, ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯಂತಹ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಉಳಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ನಾಶದ ನಡುವಿನ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರಂತಹ ಕಲಾವಿದರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದಿಂದ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂವಾದವೇ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳದೆ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದರೆ, ಕಲಾವಿದ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯೀಕೃತ ಪರಂಪರೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗಿಂತ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಳಗಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಈ ಸಂಶೋಧನ ಲೇಖನವು ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂತರಂಗದಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನವು ಈ ಪರಂಪರೆಯ ಜೀವಂತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕಲೆ ಭೂತಕಾಲ, ವರ್ತಮಾನ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಸೇತುವೆಯಾಗಿದೆ. ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸ್ಥಿರವಾದ ವಸ್ತುವಲ್ಲ; ಅದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುವ ಜೀವಂತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಂದಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ತೆರೆದಿಡುತ್ತದೆ. ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ವಿವಿಧ

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರೂಪಗಳು, ಇತರ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದರ ಹೋಲಿಕಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮತ್ತು ಜನಪದ ಸಂಗೀತದ ಮಾಧ್ಯಮೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರು ಗುರುರಾಜು ಅವರ ಜನಪದ ಗಾಯನವನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಕಲಾತ್ಮಕ ಸಾಧನೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ನೀಲಗಾರ ಪರಂಪರೆಯ ಭಕ್ತಿಯು ಅವರ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ಅದು ಶ್ರಮಜೀವಿ ಸಮಾಜದ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದೇ ಈ ಲೇಖನದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಹನೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ-ನಾವು ಕೂಗುವ ಕೂಗು, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಮೈ.ವಿ.ವಿ.ಮೈಸೂರು,2022.
2. ಜಿ.ಶಂ.ಪರಮಶಿವಯ್ಯ-ಶ್ರೀ ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿ ಇತರ ಕಥನ ಕಾವ್ಯಗಳು, ಸಾಗರ ಪ್ರಕಾಶನ ನಾಗರಬಾವಿ,2ನೇ ಹಂತ ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ವೆಂಕಟೇಶ ಇಂದುವಾಡಿ-ಮಲೆಯ ಮಾದಪ್ಪನ ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, 2008.
4. ಗುರುರಾಜು.ಎಂ - ನೀಲಗಾರ ಸಮುದಾಯದ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ 2010